

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Égész évre 3 ft. Félévre 1 ft 50 kr. Egyes szám 10 kr.

Előfizetési pénzek és reklamatételek a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk könyvnyomdája) intézendők.

Szerkesztő: A muraszombati gazd. fiók-egylet.

Kiadó lap/tulajdonos: **Grünbaum Márk.**

A szerkesztésért felelős: **HORVÁTH GYÖRGY.**

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlifer petitsora 25 kr.

Agrár-szocializmus

Annak a vérbe fojtott paraszt-zendülésnek, melynek a magyar Alföld egyik leggazdagabb, legnagyobb városa volt színhelye a múlt héten, szomorú tanulságain kívül van egy igen fontos eredménye és az nem egyéb, mint hogy az ország társadalmának figyelme valahára felhívattott az egyre jobban terjedő agrár-szociális mozgalmakra, melyről eddig igen sokan hallani sem akartak s nem tudták elhinni, hogy ebben a hazában, melyet tejjel-mézszel folyó Kánaának szoktak nevezni, van kiáltó nyomor, vagy földhöz ragadt szegénység is s hogy a nép egyrésznének sorsa siralmas, mélyen elszomorító.

Most már látja az ország, látja a kormány, hogy még a magyar Alföldön sem fenéki tejjel minden, annál kevésbé a nemzetiség által lakott széleken s hogy a vagyonos birtokosság mellett van teljesen vagyontalan munkásnép is, vannak szűkölködő proletár-tömegek, melyek a tisztán földmivelő életviszonyok között két tenyerök munkájerejét nem tudják úgy értékesíteni, hogy a legsúlyosabb nélkülözéstől mentve volnának s a szegénységet, nyomort kikerülhetnek.

És ebben a körülményben, illetőleg a vasárnap lefolyt véres zendülésben épen az a sajnálatos, hogy az a tömeg,

melyet bátran nevezhetünk a munka proletárjainak s mely a lelketlen igaztások folytán oly durva féltelenségekre ragadtatta magát, hogy megrohanta a közigazgatás palotáját, megsemmisítéssel fenyegette a telekkönyvi iratokat, kasteri térképeket, kat. birtokleveket, hogy felfogása szerint ezzel megszüntesse a tulajdonjogot: társadalmi szervezünknek nem épen a legelejtesebb és megbízhatatlan elemeiből áll és nem az az ugynevezett elvadult csöcselék, mely a nagyobb városok pinczéiben és lebujáiban tanyáz, hanem békeszerető, dolgos nép, mely csak a munka és mindennapi kenyérért harcol.

Igaz ugyan, hogy elterjedt köztük a szociálisztikus eszmék maszlagja s ha még mindenütt nem is adtak ennek kifejezést, de tényleg alig van vidék már, hol a szociálizmusnak követői nem volnának, azért az alföldi zendülésből kitolyólag megindított vizsgálat vallomásainak adatai épen azt bizonyítják, hogy a magyar földmivelő munkás nem hevül a társadalmi rendet felrogatni akaró kommunisztikus tanokért s az általános, sivár anarchia elvét nem fogadja becsületesen érző lelkébe, bár a kitért és vérbe fojtott zendülésnek külső látszata ezt mutatja is. Tény az, hogy földmivelő népünknek munkaszeretete mellett van, hajlama a ra-

jongásra és tudatlansága mellett is ki van fejlődve, igazságszeretete, mely fellázad a nyomorúságban és a sors, az élet igazságtalanságainak láttára.

Kétségtelen az, hogy minden zendülés kitörésében, történjék az bárhol, nálunk avagy másutt, igen nagy része szokott lenni az eléggületlenség mellett az igaztásnak, melyet rendszerint tanulmányos és öntudatos, szilárd kezek végeznek, de viszont az is bizonyos, hogy a mi szerencsétlen viszonyaink is nagyban hozzájárulnak az igaztottság növeléséhez. Hiába beszélnek némelyek, hogy a magyarországi munkásnak mindig akad munkája elég, csak akkor akarjon dolgozni, mert ez egyszerűen nem igaz. Munka van ugyan, de nincsen annyi, hogy egész éven át foglalkoztassa a kézi napzám kereszterételt sok ezernyi népet s a hol ez így van, ott előbb-utóbb felüti fejét a nyomor, a mi eléggületlenséget, igaztottságot támaszt, hogy csak egy véletlen gyűjtő sajkra kell s tellángolnak a szenvedélyek, kitör az éhes gyomor harca.

Minden esetre eredeti és újdonság-szerű, de épen nem természetes, amikor egy altöldi szűrés paraszt kiütözött eszű tudósok tanáival hozakodik elő s azt bizonygatja, hogy a tulajdon lopás, hogy a proletárokat a

A trikolor alatt.

Képek a múltból. — Irta: BIBÓ LAJOS.

III. A piski-i esata.

Megmozdult és rengott a föld Hunyad és Déva között.

A nap a fellegek mögé bújtt s a habos Cerna kiöntött a partján, elárasztva véres hullámaival az emlékezetes piski-i völgy virágos terét.

— Az a nap a halálé volt.

Mikor a magyar tábor elhelyezkedett a Cerna völgyén, melyet a nagyági és hunyadi hegyek körülölelnek, Bem apó azt mondotta Kemény Farkasnak:

— A piski-i hiddal Erdély is elvezet-tl! (Wenn die Bücke verlorren, Siebenbürgen verlorren!)

Ec annyit jelentett más szavakkal, hogy kitűzteni kell a végsőig, a felelőszakadásig, a — halálig.

És azután megdördültek az ágyuk, kifőrt a vihar s a szivertározó bűmbőlést ezerszeresen verette vissza a kopár hegyoldalok, melyek újra zöldbe borultak az oláhok által legyilkolt védtelen magyarok kiöntött veréből.

Arattott a halál, hullott a nemzet ifjúsága... A trikolor ott lengett mindenütt a füstgömbölyben s a pillanatokra lebukott a földre, az bizonyos jelszót annak, hogy egy honvéddel ismét kevesebb, egy félistennel több van. A kozák

dardájá határolt furdott a gyermek-ifju keblebe s mikor a vad szíri katona onnan kirantotta, a sziv is utánna szakadt...

Hanem a másik pillanatban a zászló ismét magasan lengett s a toborzó hangjait felharogta a lelkes csatalkáltás:

— Előre fiám!...

A kit eltalált a golyó, felszakított egy véres göröngyöt, akjaihoz emelte, megcsókolta és meghalt.

És mind e mellett is úgy látszott, hogy a csatának szomorú vége lesz.

A kozák lovasság közelebb nyomult a hídhoz, sűrű, tömött sorfalat képzett a Cerna alacsony partján s rémletes tüzelést kezdett a honvédek ellen.

Bem a tartaléksereg húszerait maga köré gyűjtötte a válságos percekben s az ajánlkozók közül egy csapatot válogatott össze, kik rohamot intézzenek a megszállott hídra.

Még csak a főlött hiányzott s a tábornok épen a főlött gondolkodott, hogy kit küldjön a bizonyos vészdelemben, mikor egy ifju, serdülő hadnagy vágatott elébe s katonásan jelentette magát.

— Engedje, hogy én vezesseim a csapatot, tábornok ur!

— Korán volna még meghalnod, fiám!

Az ifju ember halovány arcát előntötte a pír s hangja gyermekesen reszketett, mikor megszólalt:

— Nem akarok elveszni, tábornok ur, hanem kiérdemlni egy csókot a — menyasszonytól! Bem elmosolyodott, megszorította az ifju em-

ber oda nyújtott jobbját s a föllállított csapatnak a szokásos tisztelgés után rohamot vezényelt.

Valami örült, halalos hajszát.

S mikor a kis csapat trikolorja fellobogott a hídon, abban a pillanatban megdördültek a hadereg ágyai is, rengette a földet, elémítvta a sebesülteket, halálkölök kinos pajgatását.

A dalás ifju, kinek arca a vihar fényében lángolt, ott volt mindenütt legelő, nem hanyabta be szemét a lecsapódó kard előtt, hanem harcolt és vezényelt.

A megriadt paripák beleiramodtak a süppedékes érbe s a magyar tábor ezeme elől eltűnt a kis csapat...

Elhnylte a föld vagy magában vitte a Cerna árja, mely folyamának dagadtát e napon.

Csillagos este e csendes lett a csatár. Csak emitt amott lobogtak a tábori őrtüzek, beszélve az elhunyt nap véres dícsőségéről, hirdette ezrek gyászát, bánatát.

A dévai Kendefy-kastély is mély gyászba borult.

Ravatal állott a terem közepén, melyen ifju halovány arcú honvéd-hadnagy feküdt, homlokán egy mély, tátong sebbel.

Ifju leányok, gyászruhás asszonyok állottak körül a ravatalt, melyre zokogva borult rá az özvegy menyasszony, Kendefy Iona s jegyesének homlokára lehelt a csókot, melyet ezeme előtt i g r t.

Nem szól és nem panaszkodik semmit, hiszen mit is mondhatna?...

A legszebb koszorút a piski-i hiddal fonták a magyar trikolorra.

töke rabszolgásgá kényszeríti, hogy a fenálló társadalmi rendet el kell pusztítani s hogy ő tulajdonképen nem is magyar, hanem nemzetközi, stb. Fölkopátik, — in rt bele beszélték fileikbe a vörös május és nyolczórai munkaszünet hangzatos jelszavait, a mi csak merő, értetlen utánzás, de azért nehéz elhinni ennek a szociálizmusnak őszinteségét s az az oklatan düh, melyre az Alföld népe elragadtatta magát, legfőkébb a mellett bizonyít, hogy a paraszt nép féltelenségének mégis van valami oka s ha nincs is kitörésében rendszer, de van annál több brutalitás.

A baj tehát egyáltalán nem az, a minek látszik s veszedelmessége sem olyan mint a szociálizmusé.

De azt azután lelkiismeretlenség volna mondani, hogy annak a népnek, mely ilyen tettekbe ragadtatta magát, s melynél a szociális tanok ilyen külső elterjedést tudtak nyerni, hogy annak semmi gazdasági baja nincsen. Kell, hogy nagy és sok baja legyen, mert passzióból a nép nem megy neki a szuronyok élének és tegyverek csövének. Baja van, és az a hiba, hogy ezzel nem törődik senki.

A kormánynak kell erősen kezébe venni az agrár-szociálizmus kérdését. Meg kell állapítani, mi esik a gazdasági élet, mi az intézmények és mi a az emberek rovására. És segíteni kell, a min csak segíteni lehetséges, erélyes kézzel. Mert ne tagadjuk, mégis csak szégyenletes, hogy Magyarországon, ebben az aranykalásos róváságon lánogot vetett a kenyérháboru, a szicíliai paraszt-szociálizmus . . .

Hazai iparunk.

Nem éppen rózsaszínű szemüvegen keresztül tekintünk iparunkra, a midőn azt merjük kimondani, hogy a mit ma a magyar ipar előállít, mind az kiállja az összehasonlítást a külföldi iparával.

Nemcsak kiállja az összehasonlítást, de vannak egyes iparágak, egyes ipartermékek, melyekkel felülmúlja a külföldet is.

Blaha Lujza kérője.

A Bányászok kanyarodtak el. Az öreg Lyceumból már csak Minerva látszott, a mint áldólag terjeszti ki kezét kitűnő és szekundába pónált csemétén, mikor az apríli szellő oly szörnyen megjelzett.

Egy ismerős hangot hozott a filemhez. — Alljon meg, Nécsi urfi!
Összeborzadtam. Ijedtemben eljöttem a me-fafizikát.

Hisz ez Lipták ur hangja, kinek már két esztendő óta vagyok adós. Kéd előttem, két megfőttem. Megkésztettem a lépéseket. A hang azonban ismétlődött. A diák-csamborákon tekinték végig és mutat láttam, hogy Lipták ural szemben az immunitás véd: megálltam. Alaptalán feleltem! Hisz ez nem Lipták ur, hanem Ferke, a mi kocsiunk, hazuról. — Bekeese panyókára vetve, széles, borjuszajú ingujjával szélesyesen játszik a szellő, meg a bajsza is oly takarosan van kipódórtve.

— Mi baj, Ferke?
— Közönnöm a kérdést, semmi. Egészségesegek vagyunk. Továbbá megszaporodtuk: a Binbó megellett. A hiszokát levágtuk. Eből a nagyszony elküldötte az urfi örökséget.

— Jól van! Levelet nem hozott?
A labli alsó gombját fogta meg Ferke, akkor egyet rántott azon. A fényes gombu lábli-ban tapogatózott. Megvolt! Egy ötpeccese pot-rohos csomó volt, mit az urfuk átadott.

— Jaj de kedves anyám is volt nekem! — Ferke, este elmegyünk a színházba.
Ferke akkorra rendbe igazította a medgyasi piaczon vett világos lábliját s ezt szóltá vissza:
— Jó lesz urfi, jó lesz.

Csak néhány évvel ezelőtt is valódi bámulatot keltett s országos eseményszámba ment, ha gazdag nabóbjának s pénzarisztokratáinak, a hazai ipar fejlesztése czéjéből, a tisztán kényelmekre szolgáló ipartermékeket nem küld, hanem beföldön rendelték meg.

Manapság már bizony nem kell külföldre zárandokolniuk. A miket a nyugat művelt nemzeti előállításnak, azt képes a magyar ipar is előteremteni. Igaz, sokszor úgy fogjuk tapasztalni, hogy egyik-másik iparterméket talán jutányosabban szerzedhetünk be külföldről, de viszont feltétlenül arra a tapasztalatra kell jönnünk, hogy kifejtett nivón álló iparunk nagyobbmérvű pártolása nélkül most már igen könnyen visszaesést idézhetnek elő ipari haladásunk tekintetében.

Nekünk minden áron oda kell törekednünk, hogy a mezőgazdasági téren szerzett vagyonni gyarapodás eredményeként mutakozó tökéinket a szükséges ipartermékek beszerzése alkalmával egyáltalában ne dobjuk a külföldi árucipacra. De ha már éppen ki nem kerülhetünk ezt, úgy ezen kényszerhelyzetből is, csak minél jelentéktelenebb arányokban, költsézzünk. Főtörévsünk az legyen, hogy a nemzeti töké a határon belül maradjon.

Mennyi tömerek életképes hazai iparvállalatunk van. Tegyik feladatukká, hogy megrendeléseinket csakis hazai vállalatoknál eszközöljük. A midőn ezt tesszük, kifejtett iparukat tesszük erősebbé s a külfölddel szemben erősebbé.

Mert kifejtett iparunkhoz nem hiányzik egyeb, mint a versenyképesség. Ha ezt megszerzzük neki, akkor iparunk éppen azon a színvonalon áll, melyen a legműveltebb külföldi ipara.

A versenyt, a küzdelmet kell lehetségessé tennünk, hogy iparcikkeinknek minden részről fogyasztókat szerzhessünk.

A lefolyt utolsó két évtized kiállításai teljes hitellő bizonyítványt nyújthatnak a felől, hogy ipartermékeink általában milyen kitűnők s hogy a változott viszonyokhoz képest a külföldi cikkekkel kiállják a versenyt.

Csak néhány iparcsoportot tekintsünk, mik voltak ezek két évtized előtt.

Volt-e vegyészeti iparunk?

Mit termelt az agyag- és üveg-ipar vagy hol állott a vas- és fém-ipar; milz produktumai voltak a ft, bőr-, vagy akár a papir-iparnak? A ruházati ipar terén mily óriási haladást tettünk; a bu or-ipar és dekoratív

Aznap pedig nagy ünnepe volt nálunk, nagy ünnepe. A bajdos magyar zenés? — mint a helybeli újságunk mondta — már mint Blaha Lujza nálunk szer-pelt.

Elmosott ez az esemény mindent.

Még azt a világra szóló újságot is, hogy a követünk (ki kell mondanom, hogy ellenzéki volt) kilencz év után ma tartotta meg szűz-beszédét a házbán.

Nem járt el annak hire ide.

Pedig ha ide nem, hát hova?

Igy történt aztán, hogy a mult választásnál utalipart kötöttek az elvhi kukának. (Nézel nem említek.) Váltig bizonyodott a „veteran kulka” — így nevezték el — hogy pedig éppen a mult napokban szókoikt a mesterseges borok tárgyalása alkalmából, bizalmatlanságot fejezve ki a kormánynak, a mire nálunk az volt a válasz:

„Hiszi a piczi.”

De mindzsem tartozik ide.

Felvittem Ferkét a kukaszülőre.

A karzat nekem régi ismerősöm. Több ízben pénzügyi differenciák ide soritanak föl, de ma nem bírtam a régi ismerősöket kihálaszni.

Nem voltak ott a kóristák szállás- és kosztadó, mosnók, csizma- és ruhatisztítók, de egyáltalán egyik urak, részint a magam fajtájából is. Csangettek. Sínlel bizserog a vér az erekekben a kinosvárokozás miatt. De végre! „Zug a tenyér-vihar” (a helyi lapunk szava) amint Blahánál mint Rízi a gerebelyével vállán a szinpodon terem s rigonyt egy olyan nőtára, mely szívet szorít, könyvet fakaszt . . .

Hogy fest, Ferke

— Teszi!

Hogy aztán az aprósa körül a sor, fölemlé

lakberendezés haladása meg éppen bámulatot keltő.

Csak örülnünk lehet afölött, hogy a természeti áldásokban gazdag források kellő kiaknázása s a befektetési tőkéekkel való zsu-gorikodás mellett is oly óriási haladást tettünk az ipar terén, daczára annak, hogy még a meglevő s a rendelkezésünkre álló munkaerőnk sem használtuk fel mindenkor kellőleg, sőt még ma sem hasznájuk fel úgy, amint kellene.

Pártoljuk a hazai ipart!

Ha e jelszó általánossá válik, akkor a vállalatok emberei sem fogják féltani a befektetett tőkéket, melyek mostanság a legcsekélyebb körülményektől is csakhamar ingadozni kezdenek, mert iparunk még nem szilárdult meg eléggé, jóllehet teljesen kifejtett s ismételjük, hogy kiállja az összehasonlítást a külföld iparával, de piörtlós hiányában még mindig nem versenyképes.

L gyen a jelszó:

„Pártoljuk a hazai ipart!”

Hirek és különfélek.

— **Vasutunkról** a „V.” a következőket írta: „A muraszombat-gyanafalvai, úgy az alsó-lendva-muraszombati és muraszombat-regedei vonalak kiépítésének ügye jelenleg a becsi pénzügy egyik legelőkelőbb tagjának kezei között van. Középei közelebb bejárnak azon vidékeket, melyeket a tervezett vonalak átszelnek s a nyomjelzési munkálatok, kidolgozott tervek s a benyújtott pályázatok most a jelzett pénzügyi tekintély közegeinek tanulmányozása alatt állanak. Könyveidől 10 nap alatt előd, hogy számíthatunk-e a vasutnak ezen részről való kiépítésére.”

— **Figyelmeztetés.** A muraszombati gazdasági főegylet az idén is tagjai számára nagyobb mennyiségű rézgálicot tart ráktáron Meixner Mátvás vaskereskedésében. Együttal gondoskodott, hogy ugyanott oicso és szolid szerkezetű peronospora-fecskendők-et is kapjanak. Ráktáron van az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat” „Hungária” permetezője, valamint Czinéne „Non plus ultra” permetezője is. — Itt az ideje az első permetezésnek, a mit a gazda soha el ne mulasszon; mert az első permetezés, a maga idején alkalmazva, többet ér két más permetezésnél. Az első permetezés ne legyen túlerős, de azért gondosan kell végezni, hogy az a fiatal szőlőhajtásnak minden részében látható legyen.

— **Főtápnánk lemondása.** Az utóbbi időben sokat emlegetik a lapok Radó Kálmán

Ferke a jobb kezét, egyet csettent és öfufledten kiált fel:

— Iza te! . . .

. . . Még a sarkantyuját is összeveri, a kastillón, ha nincs úgy beekelve, mint a kévébe kötött bogánc. A karzat vesztettől tapsolt.

— Ne bódulj Ferke, nem a „Gostán”-nál mulatsz most.

— De ha nem bírok a szivemmel!

— Birj vele, hisz az csak . . .

Vége volt az előadásnak. Igyszeketünk lejutni.

— Hogy mulattál, Ferke. mond?

— Ne ámitson el az urfi. M-gszolgálom holtig. Igazan színeszek ezek?

— Mi volna más?

— A többiről csak valahogy elhínném, de az a Rízi csak úgy elegyetlett közejük bizonyosan. Nem lehet, hogy az valami ifjasszony legyen! Igazán Finom Rízi az! Czek azt nem értem, hová tette az a Súdor is a szemét . . . No nézd . . . mig azt a másik hitvány leányt vette el. Olyan az, akár Vér Klára.

— Nagy ténszasszony ám az, — szóltam Ferkéhez, — báró az ura. Ugy bizony Ferke!

— Nem hiszem, sehogy sem hit-tem. Ne csutoljon meg az urfi, de valami motoszál a fejemben. Mind-nkinek kijutott a purja ott a színházban, csak ennek a Rízsnak nem, mir ebből is látszik, hogy olyan paraszt ő, mint jó magam.

Már régen ől az anyám, hiszandó meg. Én élvezem ezt a Rízist. Elésem neki, hogy olyan kikapós volt, csak aztán be-csújtá meg magát. Aztán Kamarason úgy sem ismerik. Az urfióka meg van lélek, hogy ki nem beszéli . . .

É. Ferke még most is legény, a miért ez a „Rízi” nem lehetett az övé.

vasvármegyei főispán lemondását. A lemondás, ha meg nem adnátok, később áll s új főispánul a beavatottak Fesztetsi Andor grófot és Rózsi Edelet emlegetik.

— **Halálhírek.** Arvai Henrik polgártársunk 14 hónapos Ferenček leányka a hó 2-án meghalt. T-mentese esőtől körülán délután 3 órakor ment haza. Fogadja a melyen megszerződött család özvegye 10-évtől kitéjesését!

— **Névváltoztatás.** Lapunk kiadójának azon kerelmének, hogy saját, új neje és kiskoru Ignác és Frida gyermekeinek neve „Gondos“-ra változtathassék, a belügyminiszterum helytadott.

— **A muraszombati r. k. templom tornyába** mult hó 20-án huztak fel szép fűnyelvet egy embertömög nézte az ünneplésy akust. — Samassa Albert laibachi híres haragútó gyárában készült el a harang, mely tisztá, érczes hangjával fogja dicserni az Istent. A harang — mint mult számuunkban is írunk — 1185 kilogr. súlyu s a haragútó-iparnak valódi remeke. Egyik oldalán „Maria“ képe látható, mert a harang is Maria nevre lett szentelve. Gyönyörű „E“ hangjával valóban elragadja a hallgatót.

— **Baksaflaván,** a németújvári járás egyik német falujában mult hó 19-én este Potzmann Ferenchez és Hopczán János a kocsmából hazafelé tértek, a hegyeken keresztül vezető úton egy csapat ember megtámadta és dorongokkal ütmi kezdek őket. Először Hopczán támadtak, de aztán Potzmann ellen fordult, kit úgy elverték, hogy másnap seibein meghalt. A gyilkosságban való részvétel miatt hét egyéni tőrözöttak le, kik most már a szombathelyi törvényszék börtönében várják büntetésüket.

— **Kövészetnyilvántás.** Mindazok, kik felejtlenül Ferenček gyermekeit elhalálozása alkalmával részvétel által faldalmuk enyhíteni íparkodtak, fogadják ez uton legmelyebb közzénefünk kifejezését. *Arvai Henrik és neje.*

— **Erdőégés.** Mult heten az Alsó-Lendva nemplinti uradalomhoz tartozó Hernyék község határában fekvő erdőben mintegy 2—300 holdnyi területi vágás elegend. A nagy szelviarban az erdő két éjtel és nappal folyton égett. A tűz még a novai uradalom erdőjébe is behatolt s ott is több holdnyi terület elpusztult. A kárt ismeretlen gonosz kezok okozták.

— **A közégi turista osztály** költségén eszközölt ó-házi ásatások mind több eredményel járnak. A bástyafalak alapjából most fel van fódve egy jókora rész, mely a régi kiálló bástyafal folytatásaként hirtelen elszögölésben felvezet a déli feljáromál kidomborodó szkiatömbre, hol azonban nyoma veszt. Érdekesebbnek ígérkezik a kupon kezdett ásatás. Ott az északkeleti oldalon egy körülbelül 15 m. alapfára akadtak, mely homlokfalat hordozhatta a várbeli főépületnek. Megkezdtek a hosszfalak ásatás is és ennek északkeletre a kálvária felé néző oldalában valami sírfalkét lártak fel, honnan emberi csontokat, edénytöredékeket és fegyvereket szedtek elő.

— **Betörési lopás.** Kovács Ferencz vándorlái kocsmáros kárára meg a mult éjtel d. e. hó 13-án éjtel különféle ruhámenük, élelmi szerkek és mintegy 40 frt készpénz összesen 126 frt kárértékben betörés utján ismeretlen tettesek által ellopva jutottak. A felsó-lendvai eszderőség e hó 2-án a tett-seket Kakas István (Muncz) jegenyési, Kovács Ignác (Nécs) kiralyfai, Kokas Janos (Baza) szakalfai és Baranyai János (Nagy Gusla) görbhegyi illetőségű eszavargó eszavargók személyiben kinyomozta s az edbb megvezetett kétfőt letartóztalta, a muraszombati kir. járás-bírósnak adta át, míg az utóbbi kétfőt után a nyomozást folytatja.

— **Tűzeset.** Lebar István völgyesi lakós háza mult hó 26-án éjtel 12 órakor ismeretlen módon kigyulladt s annak tetője a padlászón elhelyezve volt különféle gazdasági eszközökkel együtt legett. Az ézs-sz kár mintegy 200 forint s gyűlések annyira is volt biztosítva.

— **A szomszéd Regede** a m. heti nagy esőzés következtében meglehetősen vízárzás veszélybe került, a melyben a felülről jött nagymennyiségű víz a Mura medrére nem fogadtatván magába, kiöntött s a mezőket, réteket elárasztotta, hogy a közlekedés is meg kellett akasztani. A Regedebe indultok, így a posta-kocsi is, kénytelen volt fele uton visszatérni, a postakocsi szekere s ennek tartalmával pedig majd hogy komolyabban szerencsétlenség nem érte. — Használó jelentettek ugyanekkor Alsó Lendva vidékéről is. A eszaktorna-ukki vasutvonat Mura-Serdhely állomásánál a makranczes Mura folyó annyira megroggolta a hidat, hogy szerdán a vasuton utazni akaró közönség csak az állomás megkerülésével mehett tovább.

— **A megyei állandó népművelési bizottság** közelből tartotta meg üléset dr. István Vilmos elnökele utalt, melyben a magyar

nyelv tanításáért való jutalmak elnyerése véget bírkezett kérvényeket intézte el. Folyamodott összesen 22 tanító, és pedig a muraszombati járásból 18. a szentgotthárdból 1 s a szombathelyből 3. Mnthogy azonban a megyei szabályrendelet szerint a folyó évben az I. kerület nemmagyar-ajku községek tanítóin volt a pályázati sor s a pályázat is ugyancsak ott hirdetett fel; első sorban a muraszombati és szentgotthárdi járásból beérkezett kérvények vétettek figyelembe s ebből kifolyólag Takács R. István, Wilfinger Karoly és Olasz Teréz muraszombati, Hunyadi Nándor földhadi, Dervarits Ferenz gyusfalvai, Kolossa Ferenz mezővári, Sajtórt György kuznai, Vucsak Sándor urdomb-földlak, Kondor Ferenz halmosi, Ling Ignác barkóczi, Galambos Lajos zsidóhegyi, Sinkovitch Dénes vaskorpádi, Szollner József vashidegkuti, Koczuvan János eszandlái, Pusztai József mártónhelyi, Kollárs Lipót perestói, Kollárs István alsó-szőlőközi és Fliszár Janos tölkeereszturi tanítók iskoláink megvizsgálása javaslatát hozatott. Tarczy Gyula velemléri tanító kérvényre kimondotta a bizottság, hogy bár örömmel veszi tudomásul azt, hogy iskolájában évenként 15—20 távolabbi vidékekről bejáró vendnyelvi tanuló sajátítja el a magyar nyelvet; jutalmazását mégsem hozhatja javaslatba, mert a rendelkezésre álló pénzör ezt nem enged meg s első sorban a nem magyar ajku községek tanítóinak kérvényeire kellett tekintettel lennie. A szombathelyi járásból beérkezett pályázati kérvények ezuttal figyelembe nem vétetettvén, a jövő évi pályázatra tartatnak vissza.

— **A muraszombati casino** gyűlése Kossuth Lajos szobrara: Saáry József és neje 2 frt. Dr. Csapot Zoltán 5 frt. Sinkovitch Elek 1 frt. Kovács István 1 frt. Vagner István 1 frt. Solár Flórian 1 frt. Czelezer Antal 1 frt. Malyszky Eged 1 frt. Pinter Géza 5 frt. N. N. 1 frt. Pollák Pongrácz 1 frt. Corna Jenő 1 frt. Muraszombati dal- és zene-együt 2 frt. H. Ifj. Manó 1 frt. Dr. Prugberger Vince 1 frt. Csifóth Miklós 1 frt. Völgye József 60 kr. Halbarth Henrik 60 kr. Geubauer Márk 50 kr. Heuberger Simon 50 kr. Fürst Albert és Öljön 1 frt. Avai Brnát 5 frt. Hirschl Herman 50 kr. Skerlák József 1 frt. Véniss Gyula 1 frt. Dr. Gungor Vilmos 1 frt. Olasz Terka 50 kr. Ebari Riza 50 kr. Róza Etelka 20 kr. N. N. 30 kr. Polak József 30 kr. Payer Lóka 1 frt. Sokál József 50 kr. Kolossa József 30 kr. Most Rudolf 1 frt. Schindler Lip. 50 kr. Puszt Miklós 50 kr. Leitner József 50 frt. Bacz János 50 kr. Antauer József 50 kr. Tóben 70 kr. Gross M. 40 kr. Hofmann F. 40 kr. Heimer Ignác 40 kr. Koltay Pal 20 kr. Püntér Miklós 40 kr. Pobjics József 20 kr. Hagedes János 40 kr. Petrika Ferenz 10 kr. Vratariac Iván 1 frt. Fliszár Mihály 20 kr. Vukin Miklós 10 kr. Kunin Miklós 20 kr. Klaps János 10 kr. Szapacs Ferenz 10 kr. Vratariac István 10 kr. Szapacs Miklós 50 kr. Összesen 57 frt 30 kr.

— **Öngyilkosság eszavargene mellett.** Pozsonyan, Schlessinger Áron budapesti fiatal ember egy káveházban eszavargene mellett mulatott. Keserves utakat huzatott magának és sokan néztek a neki busult vendéget. De mily nagy volt a publikum és az eszafutott piaczerök amúlassa, a mikor Schlessinger Áron hirtelen revolvert vett elő s mellébe lött. Többn odarohantak, hogy segítsenek rajta, de az eszánt ember újra fölemelte a revolvert s kiáltott: — Pusztuljatok, különben mindenkit lelőök! Ekor összesott. De a revolvert még mindig a kezében tartotta. — Az eszafutott rendörök a kórházba vitték a sebesülteket.

— **Hírek Zafából.** A zalamegyei gazd. egyesületnek 3000 frt alott a földművelési miniszterum, hogy azon tenyészbikkákat vásároljon s a fillozsera által szajtott községek közt ingyen vagy 20—25 százalék engedélssel ossza szét. Az egyesület mozgalmat indított meg a gyümölcsbör szel-szkör készítése érdekében. — *Keszthelyen* jul. 1—8. napján az ipartestület munka kiállítását fog rendezni. Ugyanott az iparos ifjak önképző körét alapítottak; elsőke Uilum Jákó. — *Tapolczán* Szentmiklóssy Gyula főszababjáró 10 évi hivataloskálásának jubileumát ülte meg a járás jegyzőjé kara. — *Balaton József* plebanost a szombathelyi püspök apátja benediktálta. — *A keszthelyi lakarepkeztár* alapítójeit 45,000 frta emelte föl.

Vegyes rövid hírek.

— **A megyéből.** Szombathelyen öszvay Siler Henriknek szül. Tapsi Károlika mult hó 20-án délután 5 órakor, hosszas szenvedés után élt 54. évében elhunyt. Búke hanuavira! — *Gróf Zichy Herman* országyűlései képviselője a fog mondani mundaumáról s így legközelebbi időben új képviselőválasztás várható Körömcúnd. — *A jános-házai fürdő,* Jánosháza és környékének búskéség, május elején lett megnyitva.

— **A hazából.** Kossuth Lajos temetési költsége a székes fővárosnak hetven ezer forintjába került. — *Sámeneg* a vízvezeték barendezésére megkezdették az előmuunkalokat. A próba-szivattyúzások a forrasok kitűnő tisztá vizet szolgáltatnak hó mennyiségben. — *Az alsó-lendvai*

jársbéli Baksa, Cserenesócz, Csesztreg, Doktronak Felső-Bisztrice, Nagy-Palina, Turischna és Szt. Györgyváros községeiben ideiglenes nyári gyermekmenedékhelyek állítanak fel. — *Fikler Gy.* szentgróthi postászat, aki mint postakidáló volt alkalmazva, számos sikkasztást követelt el. A z-egyesület királyi törvényszék elrendelte ellene a vizsgálatot.

— **A külföldről.** *Mária Valéria* főhercegnéasszony, Salvtor Ferenz főherceg neje, királyi szüleit házasságuk negyvenéves jubileumára egy új unokával ajándékozta meg. Az újszülött főhercegné Welsben látott napvilágot. — *Öroszországban* kolera ütött ki. — *San franciskói* jelentés szerint Shanghaiban nagy tűz volt; 1500 ház és 2000 bambusz-akunyhó legett. A kárt 4 millió dollárba becsülik. — *Grázban* május hó elején nagy munkás-zavarások voltak. Főleg a részmenekes és rokonaigai zászlókkal s vörös kokárdákkal vonultak a városon vég s több helyen előtűzökés voltak, hogy katonai segélyt kelle igénybe venni. A rendőség és nép közt számosan résztint súlyos, résztint könnyebű sérüléseket szenvedtek. — *Zuerenbrecht* május 2-án iszonyú vasúteszerencsétlenség történt. Egy részeg váltó-ör vizgázatlansága következtében a gyorsvonat belement a tehervagonba. Negyvenkét köcsöt, három ember életét vesztette, negyvenen megsebesültek.

Szikrák.

Tisztességes leányzó.
A sárga, avult aktákon megrozditó a por, mikor zörgős viganójában, nagy garral, tüzes szemekkel benyitott a bíró szobájba.
Egy kiváncsi subisnak, ki bukucskált utána s bátorodott meggyegyzni, hogy ő már rég-iben várakozik az ügyes-bajos emberek sorában, majd leharapta az órrát, olyan villámló tekintetű vetett reá.
— Mi járatban van? — kérdezte a bíró.
A kiváncos leány végig harapádtá ajkát s kötfőjt megmozgítva, alig bírta kilihsugni a nehéz, súlyos panaszát:
— A becsületem...
— Tudom is én, mi van a becsületével? Beszéljen érthetően, világosan.
— A szép panaszomú durczásan, haragosan vattette fel bogár szemét az érzéketlen bíróra, szinte gyűlölet a tekintetele.
— Hat a becsületem! — tördelte a szót szégyenkezve. A szomszédasszony azt azt mondta... így mondta... úgy mondta, hogy...
— Ejnye, ejnye! — sopánkodott a bíró s hivatalos szemérgyen keresztül nézte a piros ajkát, sötét szemét, formás lábikrákat.
— Ugy mondta bíró a bíró ur! — panaszolta mo t mar síró hangon a parázsszemű leány, — pedig hát én...
— Nos?
— Hat én tisztességes leány vagyok, a miért egy gyermekem van!...

Irodalom.

— **A „Regény Szalon”** lassankint oly szépirodalmi lappa női ki magát, mely a mellett, hogy nálunk pártatlanul és versenytárs nélkül áll, igazán nagy hiányt pótló vállalat. — A világirodalomnak igen sok, kiváló terméke, melyekkel a magyarul olvasó közönség talán sohasem ismerkedhetett volna meg, mely szépen, gondosan összerögzítve jelenik meg a „Regény-Szalon” hasábjain és a lap szerkesztője, Zempleni P. Gyula, kinek nevét egész könyvtárt kitévő fordításai után igen jól ismerik mindenütt, — a legjobb biztosítottak arán nézve, hogy dalva nem igen kerül a gyöngy közé. — Az első negyvedben négy nagy regény nyert befejezést, most már két új regénynek olvasásába mélyedhetünk azaz az érdeklődésel, melyet a „Regény-Szalon” mindig megérdemel, sőt mi több, a jövő füzet már harmadik új regényt is igér, mely „Adozat” cim alatt fog megjelenni. Szerzője George Simony, a hirtelen feltűnt, de egyszerre megkedvelt francia író, kit a saját nevével egyelőre magasztalnak. A „Regény-Szalon”-nak előtűnik fekvő mostani 10. füzete Ibsen és Hammerlig remekszép két költeményét mutatja be, míg Vojnovics Iván, a legkivalóbb horvát poeta, a „Stren” című novelláján val képviselve, igaz gyönyörűsége mindazoknak, kik a lelkes, szívet üsmesítő olvasmányoknak kedvelői. — A „Regény-Szalon” előfizetés bármikor megkezdhető, mert az eddig megjelent füzetek folyton kaputóak. — A derek vállalat feltétlenül megérdemli, hogy gyönyörű kiállítású füzetei minden művelt hölgy asztalán ott legyenek, annál is inkább, mert hisz egy negyedrét előfizetési díj csak 2 forint. A kiadóhivatal (Budapest, VIII., Napszállás-utca 26. szám) szivesen küld bárhová mutatványsszámokat és beszélt elvárhatja, hogy aki próbára hozhatja, barátjává szegődik.

— „Budapesti Könyvesház” czimen a szépirodalmi folyóirat indult meg Ács Endre ismert fővárosi író szerkesztésében. Az első füzet, melyely a fiatal író maga mutatkozik be, már megjelent. Először — Kitzászka, — Az első csokor, — Először hát után, — A zordon Bosznia és Asszonyi boszu című sikerült karcolataival; a második füzet május hó 10-án jelenik meg s az előnyben ismert Bogdanovich György, (Bekacs Gusztáv) „A tolvaj” című érdekes elbeszélését hozza. A maga minden pártatlan olcsó folyóirat előfizetési ára 1 évre, (12 füzetre) — 2 korona, (1 ftt) — postai bérmentes küldéssel. A folyóirat munkatársai, Malcoms Gizella báróné, Bogdanovich György, Szabóné Noga Janka, Wohl Janka, Dory, Székely Ilona, Harmath Lujza, Tamásy Adolfiné, Fekete József, Székely János, Erdélyi Gyula kezneknek a folyóirat magas irodalmi színvonaláról. Az év végén bekötési tábla léteszen rendelhető, melynek csakis kész kiadású lesznek számitva Gyűjtőívnek kívánásra azonnal küldetnek; minden öt előfizető után 1 tisztelet-pótdány jár. Előfizetések (kezelésükben postatalányon), levelek a „Budapesti könyvesház” szerkesztőse és kiadóhivatalába, Budapest, I. Vár, Fortuna-utca 16. sz. I. emelet küldendők. Tekintettel a hazafias vállalkozásra, előfizetéseket szerkesztőségünk is elfogad.

— **Ifj. Nágel Ottó** könyvkereskedésében Budapest, Múzeum-körút, a Nemzeti színház bérházában megjelent Knorr Alajos „Önügyvéd” je V. kiadásának 17. füzeté sokot érdekes tartalommal. E füzetben közöl a szerző románnyelvének a váltó-eljárásról, nevezetesen váltó-kereskedéseket, váltó-visszeresztéseket, berjelentést stb., azután ismerteti a kereskedelmi eljárást, különösen a kereskedelmi bíróságokat, a bírói illetékeséget, az eljárás nemét és lefolyását; azután átér a tőzsdé-ügyletbeni eljárásra, ismerteti ennek hatáskörét, a választott bíróság eljárásainak módját, az ítélet ellen használható jogorvoslatot. Ezzel átér az eljárásra bányágyekben. Legelőbb is hozza a bányahatósági eljárás szabályait, azután ismerteti a bányabírósi eljárást, bányügyi illetékeket; szőlő a végrehajtásról általában, azután a biztosítási intézkedésekről, a biztosítási végrehajtásról, a zárlatról, azután a kielégítési végrehajtásról, a végrehajtás alapjairól, a végrehajtás elrendeléséről, annak felfüggetéséről, megszüntetéséről, korlátozásáról, végrehajtás ellen használható jogorvoslatokról, az előterjesztésről, fel-folyamodásról, a végrehajtás elhalasztó körülményekről, a visszavégrehajtásról, a fizetésről bíróság által, végrehajtásról, közpénzübeli követelés behajtásáról, a végrehajtásról ingóságoknál, a foglalásról, a végrehajtás alól kivitt tárgyakról, a fel-foglalásról a becsúrlól, törvényes zálogról, az előidegenítési tilalomról, szoros zárnál a követelés letétele, az igény felhívásáról, az igénykeresetekről, az elsőbbségi bejelentvényekről, a tolvaj-talagos végrehajtásról, követelésből kielégítésről, életjáradékok és kir. kisebb haszonvételekből való kielégítésről, a kielégítésről biztosítási végrehajtás folytatás. Ezt követve átér a végrehajtásra ingatlanokból, szőlő a végrehajtási kérvényekről s ennek elintézéséről. — Az „Önügyvéd” kapható füzetekben, egy-egy füzet ára 30 kr., és kötetben ára 3 ftt ifj. Nágel Ottó könyvkereskedésében Budapest, Múzeum-körút, a Nemzeti színház bérházában.

— **A magyar nőkhöz.** A szabad órákban, midőn a hölgyek pihenve fektetik kacsóikat ölükbe, nincs senmi, ami jobban fel tudná vidítani a kedelyt és a szívet, mint egy jól szerkesztett s különösen a magyar nőknek szerkesztett folyóirat. Nem hiszük, hogy Magyarország művelt hölgyei között csak egy is van, akinek asztaláról hiányoznak a legértebb és legjobb divatközlöny; a „Budapesti Bazar”. Ez nem a csillag külsőre, nem a Párisban készített divatképekre hivatkozik, hanem zászlójára kitűzve az „Izès, takarékos és munka” jelszót, minden számban hasznos és czél szerű melékkel, kiváló divatrészessel és kitűnő szépirodalmi melékkel jelenik meg. Január hó elsejétől a „Budapesti Bazar” előfizetőinek arcképeit külön „Emlékalbumban” közli, melynek eddig megjelent képeit a most belépő új előfizetők díjtalanul megkapják. — A „Budapesti Bazar” minden ízében magyar s harmonizáló érves multja elég bizonyosság arra, hogy a művelt magyar nők kedvence közönség méltán megérdemli az elismerő szavakat. Szerkesztője Király János (Budapest, koronah-rezerve utca 17) kibez az előfizetési pénzek (nyárávra 2 ftt, félvára 4 ftt, egész évre 8 ftt) küldendők.

— **Az ezredéves ünnepnek** kétségtele nélkül egyik legszebb és igazán örök becsú irodalmi terméke lesz Benedek Elek nagy meszkönyve, a Magyar Mese- és Mondavilág. Ez a könyv mely öt nagy kötetre van tervezve, tartalmazni fogja a magyar nép ezer évi meskésletét s ehhez hasonló könyvvel majd egyetlen nemzet sem dicsekedhetik a magyaron kívül. Mi a magunk részéről ismételtelen nem ajánljuk eléggé szülőknek és tanítóknak e könyv megszerzését. Nem lehet iskola, nem lehet gyermekes ház e könyv nélkül. Gyermek- és ifjúsági irodalmunk még mindig

szegény jó magyarsággal írt munkákban, az iskolai könyvtárak szűkölködnek az oly könyvekben, melyet aggodalom nélkül lehet édni a gyermek-ifjú kezében. Benedek mesái nemcsak a megkapó szép népies irodalmi nyelv felületi ki, hanem e mellett pedagógiai szempontból is rendkívül becsesek. A jeles mesélő csak a java népmesket írja újra s óvatosan kerülő a rémes mesket. Valóban kívánatos, hogy menő szelésebb körű legyen a Magyar Mese- és Mondavilág olvasóközönsége. Az ötven füzetre (5 kötet) tervezett vállalatból most jelent meg a 7. füzet, tele szelbbel meskékkel és illusztrációkkal, tehát nemcsak a kész az első kötet. Egy füzet ára 25 kr. 10 füzet előfizetési ára 2 ftt 50 kr. Megrendelhető a kiadó Athenaeummal és minden hazai könyvkereskedőnél.

A nap és éj hossza. Piaczi árak :

Május	A nap		A hold		Buza — 6.40 - 6.50
	kel	nyug szik	kel	nyug szik	
6.	4.34	6.40	2.20	11.39	Árpa — — — 6.50
7.	4.31	6.58	2.38	d. u.	Rozs — — — 5.00
8.	4.34	6.51	2.52	2. 4.	Zab — — — 6.50
9.	4.33	6.53	3. 6	3.19	Hajdina — 6.50
10.	4.24	6.54	3.21	4.36	Lenmag — 11.50
11.	4.25	6.55	3.37	5.57	Kukorica — 5.50
12.	4.27	6.57	3.55	7.22	Köles — — — 4.50

Budapesti gabnáárak :

Buza	métermázsánként	7.25	frttól	7.90	forintig
Rozs	„	5.55	„	5.75	„
Árpa	„	6.00	„	6.40	„
Zab	„	6.95	„	7.30	„
Tengeri	„	4.40	„	4.50	„
Köles	„	4.20	„	4.60	„

Nyitlter.
E rovat alatt közlöltek nem felelős a szerk.

Egész selyem, mintázott Foulardokat
(mintegy 450 különböző fajban), méteronként 75 król 3 ftt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 król 11 ftt 65 krig — sima, kozakás, csikós, virágos, damaszk mintásból (mintegy 340-féle díszítő és 2000 különböző szin- és árajzatban) szállt postabiz- és vámentesen a privát-gendelők lakására Henneberg G. (cs kir udv. szűlő) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordulóra küldetnek. Szavazza címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 2

Máriaczei Gyomorresepek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és dítlanosan ismeretes házi és orvosok.

A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomorvesszős, búcsú lehet, fellajlás, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomorégés, fehéreség, nedvesség, sárgaság, undor és hányás, gyomorégés, szűdülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult feljajlásnál, a menyvithen az a gyomorlól származott, gyomorbetegségeket dítölökkel, illatokkal, májaják és májmoroldánál.

Emellett hajóknál a **Máriaczei gyomorresepek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit más meg szű bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használatos, utasításokkal együtt 40 kr., nagy üveg 40 kr. 70 kr.

Magyarországi források:
Törökország Gyógyiszterára Budapest, Király utca 12 sz.
A védőjelet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csomagot tessék elfogadni, melyeknek burkolataira zöld szalag van ragasztva a kesztő aláírásával (E. Brady és cs. szavazkai). A falditástól a szonytom.

Máriaczei gyomorresepek va lodian kaphatók

Muraszombatban Bölc s Béla
gyógyszertárában.

Összes gazdasági gépek
ELSORA
Kedveső feltételek!
saját hazai gyártmány

Gőzcséplőgépek
Legutányosabb árak!
Rövidített levezetím:
GAZDASÁGI GÉPGYÁR, BUDAPEST.
ELSŐ MAGYAR
Gazdasági Gépgyár Társaságul.
Gyár-telep: Külső váci-ut 7.

Nyakkendő-tűk
Kossuth fényképével
fekete (oxyd) valódi ezű-tűből 1 ftt 20 kréért, óra-lanc-csilingők 1 fttéért kaphatók:
Löfkovits Arthur ékszerésznél
Debreczenben.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
HIRDETÉSEK.

KERT-MEGNYITÁS.
Ma vasárnap, május 6-án
a hidvégi

vendéglő és kerthelyiség
megnyitattik
„Fitya” ismert jeles zenekara közreműködése mellett.
Kellemelen idő esetén a megnyitás **pünkösdhétfn** május hó 14-én történik meg.
Minél számos látogatóért asd
Küzmits István,
vendéglős.

MEGNYITÁS
KERT-

A Richter-féle Tard. Caput comp.
Horgony-Pain-Expeller

elbeszélés alatt igen jó hatást nyújt.

Ennek felhatalmazott beadatóság valamennyi betegség, szin és betegségekben szelűtő, gyógyító és megvédő hatást mutat, mint felpompázható huzator szelűsítésre kedvelő és emelők, fegyver nagy tornai ajánlása nem szelűt.

Csekély ára, fitegkelt 40 kr., 70 kr., nagy 1 ftt 20 kr.

Magyarországon csak a laboratóriusz, ezen kívül hazánkban Budapest, Király utca 12 sz. „Horgony-Pain-Expeller” gyárában kaphatók. Itt a valódi Horgony-pain-Expeller eladó üvegek valódnak. Itt a valódi Horgony-pain-Expeller eladó üvegek valódnak. Itt a valódi Horgony-pain-Expeller eladó üvegek valódnak. Itt a valódi Horgony-pain-Expeller eladó üvegek valódnak.